

УДК 378.1

**ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ УЧАСНИКІВ
ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
ДО КРОСКУЛЬТУРНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

Анастасія Капліна

**Херсонський державний аграрно-економічний університет
м. Херсон, Україна**

Актуальність теми дослідження зумовлена сучасними тенденціями світового розвитку, які окреслили необхідність виховання особистості, готової до міжкультурної співпраці і кроскультурної взаємодії, що є свідомим і динамічним процесом взаєморозуміння та створення смислу в ході здійснення учасниками діалогу різновиду взаємозалежних і взаємозумовлених видів діяльності, яка сприяє їхньому взаємозбагаченню і розвитку індивідуальних новоутворень. Миру й стабільності не можна досягти там, де панують агресивні ідеології, де порушуються ключові права та свободи людини. Одним із значущих засобів потужних позитивних змін у сфері діяльності взаємодіючих культур є кроскультурна взаємодія, яка сприяє появі нових елементів і форм культурної активності, коригує ціннісні орієнтири, моделі поведінки і способи життя.

Необхідність педагогічного моделювання зумовлена потребою в об'єднанні всіх знань про особистість, яка перебуває в просторі різних культур, особливостей її розвитку у кроскультурній взаємодії. У нашому дослідженні об'єктом є процес формування готовності учасників педагогічного процесу ВНЗ до кроскультурної взаємодії. Результатом педагогічного моделювання процесу формування готовності до кроскультурної взаємодії передбачаємо виникнення у підструктурах особистості інтегрального новоутворення – «посередника діалогу культур», чия особистісна культура характеризується розвиненою культурною сприйнятливістю, кроскультурною компетентністю, суб'єктністю в діалозі культур та проявляється в еталоні готовності особистості до кроскультурної взаємодії. Визначимо, що концептуальна модель формування

готовності до кроскультурної взаємодії фактично містить у собі дві моделі: власне модель розвитку особистісної культури учасника взаємодії у вигляді еталону готовності до кроскультурної взаємодії та модель процесу, який відтворюється у вигляді інноваційної методики, аавдяки якій можна наблизитися до зазначеного еталону. Успішність організації та управління діяльністю студентів у кроскультурному контексті залежить від форм організації цього процесу та вибору відповідних методів. Вирішення значущих проблемних ситуацій – метод кейсів, біографічної рефлексії, кроскультурного аналізу і коментування контекстів взаємодії, контекстного спостереження, самооцінки, кроскультурний інтегратор, Веб-квестів, інтерактивного моделювання, рольових ігор, симуляції. Вважаємо, що саме так класифіковані методи становлять загальну основу тренінгу кроскультурної взаємодії, обраного в розробленій методиці як одного з основних методів (поряд із методом Веб-квестів та із запропонованим методом-технікою кроскультурних інтеграторів). Тренінги культурної сприйнятливості передбачають розвиток: розуміння культурних контекстів взаємодії; вибірковості в цінностях; прагнення застосовувати етнорелятивізм до власної ідентичності; здатності проявляти культурну ініціативу; уміння поводитися в нестандартних ситуаціях взаємодії та коригувати власну поведінку. Тренінги розвитку продуктивної участі у взаємодії спрямовані на розвиток кроскультурної компетентності шляхом набуття знань про культурне різноманіття світу, усвідомлення інших соціокультурних норм і особливостей поведінки в інших культурах, уміння піти на контакт із представниками інших культур, враховуючи культурну специфіку взаємодії, здатності керувати конфліктними ситуаціями, а також створювати власні стратегії взаємодії.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ

1. Weaver G.R Understanding and Coping with Cross-Cultural Adjustment Stress / G.R. Weaver / Education for the International Experience [ed. By R.M. Paige]. – U.S.A.: International Press, 1993. – P.137 – 167.

2. Демецька В. В. Теорія адаптації: крос-культурні та перекладознавчі проблеми: монографія / В. В Демецька. – Херсон: ТИТАН, 2006 – 343с.

3.Мацик К. В. Крос-культурна комунікація в освітньому сегменті інформаційного суспільства: автореф. дисс... на здобуття ступеня канд. філос. наук: спец. 09.00.10. «Філософія освіти» / К. В. Мацик; Нац. техн. ун-т „Київський політехнічний інститут. – К., 2007. – 22с.